

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie oskarżonej st. szer. **A. M.** uniewinnionej od czynu z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

oraz oskarżonego mł. chor. **D. S.** uniewinnionego od czynu z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 238 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 1 sierpnia 2023 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego na niekorzyść obu oskarżonych od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 17 października 2022 r. sygn. S.A. 14/22, zmieniającego wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w Gdyni z 24 lutego 2022 r. sygn. Sg 19/21;

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć oskarżyciela posiłkowego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wojskowy Sąd Garnizonowy w Gdyni wyrokiem z 24 lutego 2022 r. sygn. akt Sg 19/21 uznał st. szer. **A. M.** oraz st. sierż. **D. S.** winnymi popełnienia zarzuconych przestępstw, z tym, iż:

- **st. szer. A. M.** tego, że:

w dniu okresie od dnia 18 sierpnia 2019 r. do dnia 30 października 2019 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru:

- składając zeznania w dniu 18 sierpnia 2019 r. mające służyć za dowód w postępowaniach przygotowawczych nadzorowanych przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzoną o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zataiła prawdę oraz zeznała nieprawdę, iż D. S. zaatakował D. M. poprzez zadanie mu ciosu w głowę oraz zeznała nieprawdę, iż D. M. w dniu 17 sierpnia 2019 r. po godzinie 17:00 przed klatką przy ul. (...) w S. ubliżał D. S., wyzywał go, napluł w twarz, kierował wobec niego groźby pozbawienia życia, a po tym jak D. S. popchnął D. M., ten kopął go kolanami po ciele i twarzy,

- składając zeznania w dniu 30 października 2019 r. w ramach czynności konfrontacji ze świadkiem st. szer. M. B., mające służyć za dowód w postępowaniu nadzorowanym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzoną o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zeznała nieprawdę, w ten sposób, że podtrzymała w całości zeznania złożone w dniu 18 sierpnia 2019 r.,

- składając zeznania w dniu 30 października 2019 r. w ramach czynności konfrontacji ze świadkiem A. Z., mające służyć za dowód w postępowaniu nadzorowanym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzoną o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zeznała nieprawdę, w ten sposób, że podtrzymała w całości zeznania złożone w dniu 18 sierpnia 2019 r.,

tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. za co wymierzył jej przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. karę grzywny w wymiarze 200 (dwustu) stawek dziennych grzywny po 30 (trzydzieści) złotych każda, a na

podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził na rzecz D. M. kwotę 2 000 (dwóch tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pkt I wyroku);

- st. sierż. D. S. zaś tego, że:

w okresie od 20 sierpnia 2019 r. do dnia 30 października 2019 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru:

- składając zeznania w dniu 20 sierpnia 2019 r. zawiadomił organ powołany do ścigania, a to Placówkę Żandarmerii Wojskowej w S. o popełnieniu na jego szkodę przestępstwa uszkodzenia ciała i kierowania gróźb pozbawienia życia, które to groźby wzbudziły u niego obawę, iż zostaną spełnione, wiedząc, że przestępstw tych nie popełniono,

- składając zeznania w dniu 20 sierpnia 2019 r. mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym nadzorowanych przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zataił prawdę, iż to on jako pierwszy zaatakował D. M. poprzez zadanie mu ciosu w głowę oraz zeznał nieprawdę, iż D. M. w dniu 17 sierpnia 2019 r. po godzinie 17:00 przed klatką przy ul. (...) w S. ubliżał mu, wyzywał go, napluł w twarz, kierował wobec niego groźby pozbawienia życia, a po tym jak popchnął D. M., ten kopał go kolanami po ciele i twarzy,

- w dniu 30 października 2019 r. składając zeznania w ramach czynności konfrontacji ze świadkiem st. szer. M. B., mające służyć za dowód w postępowaniu nadzorowanym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin- Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zeznał nieprawdę, w ten sposób, że podtrzymał w całości zeznania złożone w dniu 20 sierpnia 2019 r.,

- w dniu 30 października 2019 r. składając zeznania w ramach czynności konfrontacji ze świadkiem A. Z., mające służyć za dowód w postępowaniu nadzorowanym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej Szczecin-Niebuszewo Dział do Spraw Wojskowych w Szczecinie prowadzonych pod sygn. akt (...), będąc uprzedzonym o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, zeznał nieprawdę, w ten sposób, że podtrzymał w całości zeznania złożone w dniu 18 sierpnia 2020 r., tj. przestępstwa określonego w art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 238 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za co przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 300 (trzystu) stawek dziennych grzywny po 30 (trzydzieści) złotych każda, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził na rzecz D. M. 3000 (trzech tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (pkt II wyroku).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, prokuratora oraz obrońcę oskarżonego, Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 17 października 2022 r. zmienił zaskarżony wyrok, w ten sposób, że uniewinnił oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów (pkt I wyroku).

Kasację od powyższego wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego D. M., podnosząc w niej zarzut rażącej obrazę przepisów prawa materialnego mającej istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 233 § 1 k.k. i art. 238 k.k. a także art. 233 § 3 k.k. poprzez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że w ramach prawa do obrony oskarżony D. S. oraz w oparciu o art. 233 § 3 k.k. oskarżona A. M. mogli fałszywie oskarżać D. M. o pobicie i kierowanie gróźb karalnych wobec D. S. w sytuacji, gdy złożenie tego typu zeznań – kierowanie oskarżeń wobec osoby trzeciej, wykracza poza prawo do obrony, nie jest również realizacją prawa do odmowy składania zeznań w sprawie osoby najbliższej.

Pełnomocnik jednocześnie wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesiony w kasacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego zarzut okazał się oczywiście bezzasadny, co skutkowało rozpoznaniem i oddaleniem kasacji przez Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Oczywista bezzasadność kasacji zachodzi wówczas, kiedy już z pobieżnej analizy podniesionych przez skarżącego zarzutów w jasny sposób wynika, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 1 lipca 2021 r. sygn. akt II KK 184/21).

W przedmiotowej sprawie nie sposób uznać, aby sąd drugiej instancji, w ramach prowadzonej kontroli odwoławczej dopuścił się obrazy prawa materialnego. Analiza treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku przez pryzmat zarzutu podniesionego w kasacji prowadzi do wniosku, iż przyjęty przez sąd odwoławczy tok rozumowania, poparty pogłębionymi rozważaniami dotyczącymi oceny poszczególnych dowodów i powziętych poprzez nie ustaleń faktycznych, jednoznacznie wskazuje, iż oskarżeni swoim zachowaniem nie dopuścili się popełnienia zarzucanych im przestępstw.

Mając na uwadze konstrukcję zarzutu pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, należy przypomnieć, iż immanentną cechą czynów z art. 233, 234 i 238 k.k. jest świadomość sprawcy, że zafałszowuje obraz rzeczywistości. Przekonanie sprawcy o prawdziwości jego zeznań lub zawiadomień wyklucza postawienie mu zarzutu pomawiania czy celowego wprowadzania organów ścigania w błąd. I nie ma tu znaczenia przyczyna, dla której tkwił on w nieprawdziwym przekonaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lutego 2021 r. sygn. akt IV KK 586/19).

W świetle powyższego stanowiska, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni aprobuje, skoro sąd odwoławczy doszedł do przekonania, iż nie ma bezspornych dowodów na to, iż D. S., relacjonując przed organami ścigania, miał celowo i świadomie wprowadzać je w błąd zeznając nieprawdę, co do faktycznego przebiegu wydarzenia, to nie możliwym było przypisanie zarzucanego mu przestępstwa. Ferując wyrok sąd odwoławczy, wyszczególnił i omówił szereg

okoliczności, które były kluczowe dla wyczerpującej i prawidłowej oceny przebiegu zdarzeń opisanych w zawiadomieniu, podkreślając dynamiczny przebieg zajścia, w którym oskarżony, będąc przy tym pod wpływem środków farmakologicznych i silnego wzburzenia emocjonalnego, samodzielnie uczestniczył. Jak słusznie zauważa sąd odwoławczy fakt osobistego uczestnictwa D. S. w tego rodzaju zdarzeniu, wpłynął na jego ogląd zupełności odbioru wszystkich istotnych dla jego oceny elementów (str. 10-11 uzasadnienia wyroku). Co istotne to dopiero na etapie dalszego postępowania wykazano, iż opisane przez D. S. zachowanie D. M. nie było przestępstwem a obroną konieczną, która to okoliczność wyłączyła bezprawność, karnoprawnie wartościowanego czynu (str. 3 uzasadnienia wyroku).

Sąd odwoławczy ustalił i kompleksowo wykazał (str. 12 uzasadnienia wyroku), przywołując podobnie jak w przypadku D. S. okoliczności i czynniki wpływające na odbiór obserwowanego zdarzenia, a następnie na treść zeznań złożonych przez A. M. w toku postępowania. Materiał dowodowy także w odniesieniu do zachowania oskarżonej nie pozwolił bezspornie przyjąć celowości złożenia przez nią fałszywych zeznań, wobec czego w ustalonym stanie faktycznym także w odniesieniu do zachowania A. M. nie sposób dopatrzeć się obrazy wskazanych w zarzucie kasacyjnym przepisów prawa materialnego.

Skarżący, podważając zasadność rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji, którym oskarżeni zostali uniewinnieni, w istocie skupia się na sferze ustaleń faktycznych. Uzasadniając podniesiony zarzut obrazy prawa materialnego, autor kasacji sprowadza swoją argumentację do kwestionowania prawidłowości oceny poszczególnych dowodów, w oparciu, o które sąd doszedł do przekonania, iż brak jest wystarczających podstaw faktycznych do skazania oskarżonych za zarzucone im czyny. W istocie nie jest to nic innego jak sformułowanie zarzutu względnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 438 pkt 3 k.p.k., albowiem niewątpliwie w tej sferze pozycjonują się ustalenia dotyczące strony podmiotowej czynu.

Ponadto zauważyć należy, iż przywołane przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego fragmenty uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku – mające wskazywać na obrazę prawa materialnego, odnoszą się do rozważań sądu

odwoławczego, które poczynione były niezależnie od zasadniczej przyczyny uniewinnienia oskarżonych, czyli stwierdzenia zaistnienia okoliczności, o której mowa w art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k., na skutek kompleksowej weryfikacji ustaleń faktycznych.

W świetle tak skonstruowanego zarzutu kasacyjnego przypomnieć należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego, popartym także szerokim piśmiennictwem, utrwalono stanowisko, iż obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Obraza prawa materialnego nie następuje w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych. Przedmiotem postępowania kasacyjnego nie może być zasadność oceny dowodów i trafność wniosków wyprowadzonych na tej podstawie (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lutego 2017 r. sygn. V KK 400/16 i cyt. tam piśmiennictwo).

Mając zatem na uwadze powyższe rozważania, orzeczono o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej, jednocześnie obciążając oskarżyciela posiłkowego obowiązkiem uiszczenia kosztów postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.).

(B.B.)

[ms]